BESLUIT (GBVB) 2021/1012 VAN DE RAAD

van 21 juni 2021

tot benoeming van de speciale vertegenwoordiger van de Europese Unie voor de Hoorn van Afrika

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de Europese Unie, en met name artikel 33 en artikel 31, lid 2,

Gezien het voorstel van de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid,

Overwegende hetgeen volgt:

(1) Op 8 december 2011 heeft de Raad Besluit 2011/819/GBVB ([1]) vastgesteld, waarbij de heer Alexander RONDOS werd benoemd tot de speciale vertegenwoordiger van de Europese Unie (SVEU) voor de Hoorn van Afrika.

(2) Op 25 juni 2018 heeft de Raad Besluit (GBVB) 2018/905 ([2]) vastgesteld, waarbij het mandaat van de heer RONDOS als de SVEU voor de Hoorn van Afrika werd verlengd. Dat besluit werd laatstelijk gewijzigd bij Besluit (GBVB) 2021/352 van de Raad ([3]). Het mandaat van de SVEU verstrijkt op 30 juni 2021.

(3) Er moet een nieuwe SVEU voor de Hoorn van Afrika benoemd worden voor een periode van 14 maanden.

(4) De SVEU zal het mandaat uitvoeren in een situatie die mogelijk zal verslechteren en de verwezenlijking van de doelstellingen van het externe optreden van de Unie, als neergelegd in artikel 21 van het Verdrag, in de weg kan staan,

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

Speciale vertegenwoordiger van de Europese Unie

1. Mevrouw Annette WEBER wordt benoemd tot de speciale vertegenwoordiger van de Europese Unie (SVEU) voor de Hoorn van Afrika voor de periode van 1 juli 2021 tot en met 31 augustus 2022. De Raad kan besluiten het mandaat van de SVEU te verlengen of eerder te beëindigen, op basis van een beoordeling door het Politiek en Veiligheidscomité (PVC) en op voorstel van de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid (HV).

2. Voor het mandaat van de SVEU omvat de Hoorn van Afrika de landen waarnaar de grootste aandacht uitgaat in de strategie van de Europese Unie voor de Hoorn van Afrika (de "strategie"), zoals vastgelegd in de Raadsconclusies van 10 mei 2021: Djibouti, Eritrea, Ethiopië, Kenia, Somalië, Zuid-Sudan, Sudan en Uganda. De SVEU pleegt waar nodig ook overleg met de landen rond de Rode Zee en in het Nijlbekken, alsook met andere landen in de regio, en met relevante regionale of internationale entiteiten in en buiten de Hoorn van Afrika, waaronder het Arabische schiereiland en Noord-Afrika.

Artikel 2

Beleidsdoelstellingen

1. Op basis van de beleidsdoelstellingen van de strategie omvat het mandaat van de SVEU het actief bijdragen aan regionale en internationale inspanningen voor vreedzame co-existentie en duurzame vrede en voor veiligheid en ontwikkeling in en tussen de landen in de regio. Voorts zet de SVEU zich in voor het verhogen van de kwaliteit, de intensiteit, het effect en de zichtbaarheid van de veelzijdige betrokkenheid van de Unie in de Hoorn van Afrika.

([1]) Besluit 2011/819/GBVB van de Raad van 8 december 2011 tot benoeming van de speciale vertegenwoordiger van de Europese Unie voor de Hoorn van Afrika (PB L 327 van 9.12.2011, blz. 62).

([2]) Besluit (GBVB) 2018/905 van de Raad van 25 juni 2018 houdende verlenging van het mandaat van de speciale vertegenwoordiger van de Europese Unie voor de Hoorn van Afrika (PB L 161 van 26.6.2018, blz. 16).

([3]) Besluit (GBVB) 2021/352 van de Raad van 25 februari 2021 tot wijziging van Besluit (GBVB) 2018/905 houdende verlenging van het mandaat van de speciale vertegenwoordiger van de Europese Unie voor de Hoorn van Afrika (PB L 68 van 26.2.2021, blz. 187).

2. De SVEU draagt bij aan de ontwikkeling en uitvoering van de inspanningen van de Unie in de regio in een geïntegreerde aanpak, onder meer op politiek, veiligheids- en ontwikkelingsgebied, en hij coördineert alle relevante instrumenten en belanghebbenden in het kader van acties van de Unie. De SVEU verricht zijn werkzaamheden in nauwe samenwerking en coördinatie met de relevante hoofden van de delegaties van de Unie, de Europese Dienst voor extern optreden (EDEO), de Commissie, de lidstaten en andere relevante actoren en belanghebbenden van de Unie. De SVEU vergroot de invloed van de Unie in de regio en zorgt voor de samenhang van het beleid van de Unie op regionaal niveau.

3. De SVEU draagt bij tot de belofte van de Unie om haar strategische betrekkingen en partnerschap met de regio van de Hoorn van Afrika en de landen daarin te verdiepen, met als doel steun te verlenen aan vrede en veiligheid, democratie, mensenrechten, de rechtsstaat, gendergelijkheid, humanitaire beginselen en internationaal humanitair recht (IHR), duurzame ontwikkeling, economische groei, klimaatactie en regionale samenwerking.

4. De beleidsdoelstellingen waartoe de SVEU bijdraagt, omvatten onder meer:

a) stabilisering van de Hoorn van Afrika, met aandacht voor bredere regionale dynamiek, ook op landelijk niveau, waar dit relevant is voor de stabiliteit van de regio;

b) politieke transities, bijvoorbeeld in Ethiopië en Sudan, vredes- en staatsopbouw in Somalië en Zuid-Sudan, en het voorkomen en vroegtijdig signaleren van mogelijke conflicten tussen of binnen landen in de regio, waaronder grensoverschrijdende geschillen, en bijdragen aan de bemiddeling en oplossing daarvan;

c) regionale samenwerking op het gebied van politiek, veiligheid en duurzame economie, en gezamenlijk multilateraal optreden, met name met de Verenigde Naties (VN), de Afrikaanse Unie en de Intergouvernementele Ontwikkelingsautoriteit (IGAD);

d) een oplossing via onderhandelingen voor de Grote Ethiopische Renaissancedam en het bevorderen van samenwerking over de grenzen heen in het gehele Nijlbekken;

e) veiligheid, stabiliteit en samenwerking in het gebied rond de Rode Zee.

Artikel 3

Mandaat

1. Ter verwezenlijking van de beleidsdoelstellingen in verband met de Hoorn van Afrika heeft de SVEU het volgende mandaat:

a) hij draagt actief bij tot de uitvoering van de strategie en vergroot de algehele samenhang en effectiviteit van de activiteiten van de Unie, teneinde zo de betrekkingen en het partnerschap van de Unie met de Hoorn van Afrika en de landen en organisaties aldaar te verdiepen en te versterken;

b) hij overlegt met alle relevante belanghebbenden in de regio, nationale gouvernementele en niet-gouvernementele actoren, regionale autoriteiten, internationale en regionale organisaties, het maatschappelijk middenveld, jongeren, het bedrijfsleven en de diaspora, om zo de doelstellingen van de Unie vooruit te helpen en bij te dragen aan een beter begrip van de rol van de Unie in de regio. In dat verband reist hij regelmatig naar alle landen in de regio;

c) hij overlegt met relevante actoren buiten de regio, ten behoeve van bredere regionale stabiliteit, onder meer met betrekking tot de Grote Ethiopische Renaissancedam, de Rode Zee, het westelijk deel van de Indische Oceaan, de financiering van de missie van de Afrikaanse Unie in Somalië (Amisom) en het daaropvolgende optreden van de Afrikaanse Unie om de veiligheid in Somalië te verbeteren. Zijn contacten omvatten, waar passend, bilaterale contacten met de Verenigde Staten van Amerika, het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland, de landen van de Golf, Egypte, regionale contacten met de Raad voor Samenwerking van de Arabische Golfstaten, de Raad van Arabische en Afrikaanse staten aan de Rode Zee en de Golf van Aden, en andere internationale actoren;

d) hij vertegenwoordigt en bevordert de belangen en de zichtbaarheid van de Unie in de relevante regionale en internationale fora;

e) hij zet aan tot en ondersteunt effectieve politieke en veiligheidssamenwerking en duurzame economische integratie in de regio via het partnerschap van de EU met de Afrikaanse Unie en met regionale organisaties, met name de Intergouvernementele Ontwikkelingsautoriteit. Hij initieert/stuurt, ondersteunt en bevordert mechanismen voor conflictoplossingen, met name mechanismen die uit Afrika zelf voortkomen en ook uit het Midden-Oosten/Noord-Afrika, met als doel het stimuleren van effectieve preventie, de-escalatie en vreedzame regeling van geschillen en verzoening door partijen aan te sporen tot dialoog, onderhandeling en bemiddeling;

f) hij volgt de politieke en veiligheidsontwikkelingen in de regio en draagt bij tot de ontwikkeling van het Uniebeleid voor de regio; doel hiervan is het verstrekken van advies over en het formuleren van concrete actievoorstellen voor Eritrea, Ethiopië, Somalië, Sudan, Zuid-Sudan, het grensconflict tussen Sudan en Eritrea, de spanningen tussen Somalië en Kenia, de regionale rol van Kenia, het conflict in het Nijlbekken, de veiligheid rond de Rode Zee, de bevordering van regionale integratie, en andere problemen in de regio die gevolgen hebben voor de veiligheid, stabiliteit en vreedzame inclusieve ontwikkeling. De SVEU draagt ook bij aan de vroegtijdige respons van de Unie en de strategische langetermijnvisie van de Unie voor de Hoorn van Afrika;

g) hij continueert het mobiliseren van regionale en internationale steun voor politieke transities, bijvoorbeeld in Ethiopië en Sudan, in nauwe samenwerking met de delegatiehoofden van de Unie en de missies van de lidstaten. Hij draagt bij tot pogingen om tot brede nationale vrede en verzoening te komen op basis van een inclusieve en transparante dialoog. Hij zet zich in om de regionale gevolgen van de meervoudige crises in Ethiopië, inclusief de regio Tigray, aan te pakken, met name door aan te sporen tot een vreedzame oplossing van de grensspanningen met Sudan. Wat Sudan betreft, zijn de inspanningen van de SVEU ook gericht op ondersteuning van de uitvoering van het vredesakkoord van Juba en de onderhandelingen over en de uitvoering van daaropvolgende akkoorden;

h) hij blijft zich beijveren voor meer steun van regionale en internationale belanghebbenden voor de cruciale vredes- en staatsopbouw in Somalië en Zuid-Sudan. In aanvulling op de inspanningen van het hoofd van de delegatie van de Unie en de lidstaten, ondersteunt hij de inspanningen van de Unie voor staatsopbouw in Somalië, waaronder de ontwikkeling van de veiligheidssector. In dit verband levert de SVEU input voor de besprekingen over het gebruik van de Europese Vredesfaciliteit en voor de missies en operaties in het kader van het gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid (GVDB) in de regio. Wat Zuid-Sudan betreft, blijft hij in nauw overleg met het hoofd van de delegatie van de Unie intensief samenwerken met de VN, de Intergouvernementele Ontwikkelingsautoriteit, de Afrikaanse Unie en andere internationale partners om hun steun voor de vredesinspanningen en de algehele stabilisatie van Zuid-Sudan zeker te stellen;

i) hij gaat in gesprek met Eritrea en dringt aan op een constructieve agenda op regionaal niveau, waaronder de terugtrekking van Eritrese troepen uit Ethiopië;

j) hij blijft de Unie vertegenwoordigen als waarnemer bij de door de Afrikaanse Unie geleide besprekingen over de Grote Ethiopische Renaissancedam. In nauwe samenwerking met de hoofden van de delegaties van de Unie en de missies van de lidstaten in Egypte, Sudan en Ethiopië draagt hij bij tot de ondersteuning van de dialoog en de samenwerking tussen de partijen en tot het opbouwen van vertrouwen en het ontwikkelen van vertrouwenwekkende maatregelen die zouden kunnen bijdragen tot een oplossing van het geschil over de dam. Meer in het algemeen zet hij zich in voor een grotere betrokkenheid van de Unie bij de waterdiplomatie in het gehele Nijlbekken;

k) hij beijvert zich voor samenwerking, dialoog en vreedzame geschillenbeslechting in het gebied rond de Rode Zee en voor speciale relaties met initiatieven die uit de regio's zelf voortkomen. In nauwe samenwerking met de delegaties van de Unie en de missies van de lidstaten in de regio draagt hij bij aan een geïntegreerde benadering van de ruimere regio van de Rode Zee en aan een inclusieve agenda voor samenwerking betreffende de Rode Zee tussen de relevante regionale en internationale actoren;

l) hij volgt de grensoverschrijdende problemen in de Hoorn van Afrika op de voet en bevordert de samenwerking om hier iets aan te doen, met name op het gebied van radicalisering en terrorisme, maritieme veiligheid en piraterij, grensgeschillen, alle vormen van illegale handel, waaronder mensenhandel, illegale geldstromen, en de politieke en veiligheidsgevolgen van humanitaire crises;

m) hij bevordert de humanitaire toegang, de eerbiediging van het IHR en de bescherming van burgers;

n) hij draagt, in samenwerking met de SVEU voor de mensenrechten, bij tot de bevordering van de mensenrechten via de uitvoering van Besluit 2011/168/GBVB van de Raad ([4]) en van het mensenrechtenbeleid van de Unie, met inbegrip van de richtsnoeren van de Unie voor de mensenrechten, in het bijzonder de richtsnoeren van de Unie inzake kinderen en gewapende conflicten, alsmede de richtsnoeren van de Unie inzake geweld tegen vrouwen en meisjes en de bestrijding van alle vormen van tegen hen gerichte discriminatie, en het beleid van de Unie inzake Resolutie 1325 (2000) van de VN-Veiligheidsraad en daaropvolgende resoluties over vrouwen, vrede en veiligheid, evenals Resolutie 2250 (2015) van de VN-Veiligheidsraad over jongeren, vrede en veiligheid. Dit houdt onder meer uitwisselingen met het Internationaal Strafhof, het Bureau van de Hoge Commissaris voor de mensenrechten en mensenrechtenverdedigers in;

o) hij pakt de toenemende gevolgen van de klimaatverandering voor vrede en veiligheid aan. Dit houdt onder meer in dat bij preventie- en vredesopbouwactiviteiten rekening wordt gehouden met aan klimaat en milieu gerelateerde veiligheidsrisico's.

([4]) Besluit 2011/168/GBVB van de Raad van 21 maart 2011 betreffende het Internationaal Strafhof en tot intrekking van Gemeenschappelijk Standpunt 2003/444/GBVB (PB L 76 van 22.3.2011, blz. 56).

2. Ter vervulling van zijn mandaat moet de SVEU onder meer:

a) waar passend adviseren en verslag uitbrengen over de formulering van de standpunten van de Unie in regionale en internationale fora, teneinde proactief een optreden gebaseerd op partnerschap en wederzijdse verantwoording te bevorderen en de geïntegreerde benadering van de Unie ten aanzien van de Hoorn van Afrika te versterken;

b) bijdragen aan het bijhouden van een overzicht van alle activiteiten van de Unie en nauw samenwerken en coördineren met de relevante delegaties van de Unie en de lidstaten.

Artikel 4

Uitvoering van het mandaat

1. De SVEU is verantwoordelijk voor de uitvoering van het mandaat, onder het gezag van de HV.

2. Het PVC onderhoudt een bijzondere relatie met de SVEU en is het voornaamste contactpunt van de SVEU met de Raad. Onverminderd de bevoegdheden van de HV, biedt het PVC de SVEU strategische en politieke sturing in het kader van diens mandaat.

3. De SVEU werkt nauw samen en coördineert zijn werkzaamheden met de Europese Dienst voor extern optreden (EDEO) en de bevoegde afdelingen daarvan.

Artikel 5

Financiering

1. Het financieel referentiebedrag voor de uitgaven in verband met het mandaat van de SVEU voor de periode van 1 juli 2021 tot en met 31 augustus 2022 bedraagt 2 750 000 EUR.

2. De uitgaven worden beheerd volgens de procedures en voorschriften die van toepassing zijn op de algemene begroting van de Unie.

3. Voor het beheer van de uitgaven wordt een overeenkomst gesloten tussen de SVEU en de Commissie. De SVEU legt van alle uitgaven verantwoording af aan de Commissie.

Artikel 6

Vorming en samenstelling van het team

1. Binnen de grenzen van zijn mandaat en de bijbehorende financiële middelen die hem ter beschikking zijn gesteld, is de SVEU verantwoordelijk voor de samenstelling van een team. In het team dient de door het mandaat vereiste deskundigheid inzake specifieke beleidsvraagstukken aanwezig te zijn. De SVEU brengt de Raad en de Commissie zonder verwijl op de hoogte van de samenstelling van het team.

2. De lidstaten, de instellingen van de Unie en de EDEO kunnen voorstellen om personeel te detacheren bij de SVEU. De bezoldiging van het gedetacheerde personeel komt ten laste van de lidstaat, de instelling van de Unie of de EDEO, al naargelang de detachering. Deskundigen die door de lidstaten bij de instellingen van de Unie of bij de EDEO zijn gedetacheerd, kunnen eveneens aan de SVEU worden toegewezen. Internationaal aangeworven personeel dient de nationaliteit van een lidstaat te hebben.

3. Gedetacheerd personeel blijft onder het administratieve gezag van de detacherende lidstaat, de detacherende instelling van de Unie of de EDEO, en verricht zijn werkzaamheden en handelt in het belang van het mandaat van de SVEU.

4. Het personeel van de SVEU wordt op dezelfde locatie als de betrokken afdelingen van de EDEO of de delegaties van de Unie gehuisvest ten behoeve van de samenhang en consistentie van de werkzaamheden van alle betrokkenen.

Artikel 7

Voorrechten en immuniteiten van de SVEU en zijn personeel

De voorrechten, immuniteiten en andere waarborgen die nodig zijn voor de uitvoering en het goede functioneren van de missie van de SVEU en van zijn personeel, worden met de ontvangende landen geregeld, voor zover noodzakelijk. De lidstaten en de EDEO verlenen daartoe alle nodige steun.

Artikel 8

Beveiliging van gerubriceerde EU-informatie

De SVEU en de leden van zijn team nemen de beginselen en minimumnormen inzake beveiliging van Besluit 2013/488/EU van de Raad ([5]) in acht.

Artikel 9

Toegang tot informatie en logistieke steun

1. De lidstaten, de Commissie, de EDEO en het secretariaat-generaal van de Raad zorgen ervoor dat de SVEU toegang krijgt tot alle informatie die voor hem van belang is.

2. De delegaties van de Unie in de regio en/of de lidstaten — naargelang van het geval — verlenen logistieke steun in de regio.

Artikel 10

Veiligheid

Overeenkomstig het beleid van de Unie inzake de veiligheid van personeel dat op grond van titel V van het Verdrag wordt ingezet in operaties buiten de Unie, neemt de SVEU alle redelijkerwijs mogelijke maatregelen voor de beveiliging van het personeel dat rechtstreeks onder zijn gezag staat, in overeenstemming met het mandaat van de SVEU en de veiligheidssituatie in het gebied waarvoor hij verantwoordelijk is, met name door:

a) een specifiek veiligheidsplan op te stellen op basis van richtsnoeren van de EDEO, met inbegrip van specifieke fysieke, organisatorische en procedurele beveiligingsmaatregelen voor veilige verplaatsingen van personeel naar en binnen het gebied waarvoor hij verantwoordelijk is en voor het beheer van veiligheidsincidenten, en met inbegrip van een noodplan en een evacuatieplan;

b) ervoor te zorgen dat alle personeelsleden die buiten het grondgebied van de Unie worden ingezet, gedekt zijn door een verzekering tegen grote risico's — zoals vereist door de omstandigheden in het gebied waarvoor hij verantwoordelijk is;

c) ervoor te zorgen dat alle leden van zijn team die buiten het grondgebied van de Unie worden ingezet, inclusief het ter plaatse aangeworven personeel, vóór of bij aankomst in het gebied waarvoor hij verantwoordelijk is, een goede veiligheidsopleiding hebben gehad die gebaseerd is op de risicoklasse waarin het gebied door de EDEO is ingedeeld;

d) ervoor te zorgen dat alle aanbevelingen waartoe naar aanleiding van regelmatige veiligheidsevaluaties wordt besloten, worden uitgevoerd, en daarover en over andere veiligheidskwesties schriftelijk te rapporteren aan de HV, de Raad en de Commissie in de regelmatige voortgangsrapporten en in een uitvoerig eindverslag over de uitvoering van zijn mandaat.

Artikel 11

Rapportage

De SVEU rapporteert regelmatig zowel mondeling als schriftelijk aan de HV en aan het PVC. De SVEU rapporteert zo nodig tevens aan werkgroepen van de Raad. Er worden op regelmatige basis rapporten verspreid via het Coreu-netwerk. De SVEU kan de Raad Buitenlandse Zaken rapporten voorleggen. Overeenkomstig artikel 36 van het Verdrag kan hij worden ingeschakeld bij het verstrekken van informatie aan het Europees Parlement.

([5]) Besluit 2013/488/EU van de Raad van 23 september 2013 betreffende de beveiligingsvoorschriften voor de bescherming van gerubriceerde EU-informatie (PB L 274 van 15.10.2013, blz. 1).

Artikel 12

Coördinatie

1. In het kader van de strategie draagt de SVEU bij tot de eenheid, samenhang en effectiviteit van de acties van de Unie en zorgt hij er mee voor dat alle instrumenten van de Unie en acties van de lidstaten op consistente wijze worden ingezet om de beleidsdoelstellingen van de Unie te verwezenlijken. Indien nodig wordt overlegd met de lidstaten. De activiteiten van de SVEU worden gecoördineerd met de activiteiten van de EDEO, de delegaties van de Unie en de Commissie, alsook met de activiteiten van de andere SVEU's in de regio. De SVEU rapporteert regelmatig aan de missies van de lidstaten en aan de delegaties van de Unie.

2. Ter plaatse worden nauwe contacten onderhouden met de relevante missiehoofden van de lidstaten, de hoofden van de delegaties van de Unie en de hoofden van GVDB-missies en -operaties. Zij doen alles wat in hun vermogen ligt om de SVEU bij te staan in de uitvoering van zijn mandaat. In nauwe coördinatie met relevante de delegaties van de Unie geeft de SVEU aan de commandant van EUNAVFOR Atalanta, de commandant van de missie EUTM Somalia en het hoofd van de missie EUCAP Somalia plaatselijke politieke aansturing. De SVEU, de operationele commandanten van de Unie en de commandant van de civiele operatie plegen indien nodig overleg. De SVEU onderhoudt tevens contacten met andere internationale en regionale actoren ter plaatse.

Artikel 13

Ondersteuning bij vorderingen

De SVEU en zijn medewerkers bieden ondersteuning bij het verstrekken van gegevens voor reacties op alle vorderingen en verplichtingen die voortvloeien uit de mandaten van de vorige SVEU's voor de Hoorn van Afrika, en in dat verband bieden zij administratieve ondersteuning en geven zij inzage in relevante dossiers.

Artikel 14

Evaluatie

De uitvoering van dit besluit en de samenhang van dit besluit met andere bijdragen van de Unie in de regio worden regelmatig geëvalueerd. De SVEU legt de HV, de Raad en de Commissie regelmatig voortgangsrapporten voor, en uiterlijk op 31 mei 2022 een uitvoerig eindverslag over de uitvoering van zijn mandaat.

Artikel 15

Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking op de datum waarop het wordt vastgesteld.

Gedaan te Luxemburg, 21 juni 2021.

Voor de Raad
De voorzitter
J. BORRELL FONTELLES